

o.z..v...ě...n....y

newsletter Filozofické fakulty
Univerzity Hradec Králové

číslo 1 / ročník 4 / 2015

FF VÁS ZDRAVÍ...

Úvodní slovo děkanky fakulty 1

FFASCINUJÍCÍ LIDÉ...

„Akademickým koníčkem“ jediného českého aktivního sumerologa je Klement Gottwald 3

FFANTASTICKÉ STUDIUM...

V Nikaragui se seznámili s opravdovou chudobou 10
Kapverdský ministr školství přijal studentskou delegaci 12
Venezuela: Země nejchudší i nejbohatší zároveň 14

FFAJNOVÉ AKCE...

Zelená fakulta uklidila řeku Orlici 16
Historický ústav vzpomínal na konec druhé světové války ve velkém stylu 17
Mladí archiváři debatovali se svými „guru“ 18
Ožil Masaryk, Beneš i Hus. Pokřtěna byla Latinská Amerika 19
LMS centrum přivítalo přední evropské filozofy 21
Konference mladých historiků oslavila kulaté narozeniny 21

FFUNGUJÍCÍ PRAXE...

Sociologicky lze zkoumat i národní nápoj 23
V archeoparku je zaseto, Monoxyla zakotvily 24
Školáci navštívili královskou kancelář FF UHK 26

FFENOMENÁLNÍ ÚSPĚCHY...

Hradecká „filda“ si získala přízeň zahraničních studentů ze všech koutů světa 27
Středoškoláci si pořídili svůj první vysokoškolský (FFree) index 29

Z pera našich akademiků – najdete v e-shopu FF UHK 29

Úvodní slovo děkanky fakulty

Vážené studentky a absolventky, vážení studenti a absolventi, milí přátelé filozofické fakulty,

právě se k vám donesly nové Ozvěny Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Na následujících stránkách bychom vás rádi seznámili s našimi nejnovějšími vědeckými, studentskými i výukovými aktivitami a také s možnostmi, které vy – jakožto spřízněné duše FF UHK – můžete využívat.

V těchto Ozvěnách se mj. dočtete, co zajímá našeho sumerologa Luďka Vacína na Klementu Gottwaldovi, jak vnímají složitou socio-ekonomickou situaci naši studenti při svých studiích v mimoevropských destinacích a jak mohou uchazeči o studium na naší FF získávat kredity již v době svého studia na střední škole.

Kromě již standardní výuky bakalářských, navazujících magisterských a doktorských studijních programů otevíráme od příštího akademického roku také naši anglofonní studijní nabídku pro samoplátce, mj. magisterský program Central European Studies či doktorský program African Studies.

Za zmínku jistě stojí i uznání vysoké vědecké kvality Filozofické fakulty UHK. Naší fakultě byla nově udělena práva habilitačního řízení v oboru Politologie, a může tedy již habilitovat nejen odborníky v českých a československých dějinách, ale také v oblasti politických věd.

Nezapomínejte sledovat webové stránky UHK, kde najdete pozvánky na nejrůznější odborné či popularizační akce, které pořádáme. Bude nám velkým potěšením, pokud znovu zavítáte na naše konference, přednášky či workshopy. Všechny akce jsou otevřené nejen studentům, ale samozřejmě

i veřejnosti a zejména našim absolventům. Na webových stránkách FF UHK také naleznete e-shop (eshop.uhk.cz), kde nabízíme především publikace odborníků naší alma mater. Všichni naši absolventi mohou v rámci nákupů v e-shopu čerpat desetiprocentní slevu po celý rok.

Budeme velmi rádi za vaše podněty k Ozvěnám či jakékoli jiné zajímavé nápady, které bychom mohli v komunikaci s vámi, našimi studenty, absolventy a přáteli, plodně využít. S případnými návrhy se, prosím, obraťte na PR pracovníci FF UHK paní Mgr. et Mgr. Lenku Kašparovou (lenka.kasparova.1@uhk.cz).

Jako děkanka Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové vám děkuji za přízeň věnovanou naší fakultě, která letos slaví své desáté narozeniny, i Ozvěnám. Přeji vám FFajn čtení.

Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D.
děkanka Filozofické fakulty
Univerzity Hradec Králové

„Akademickým koníčkem“ jediného aktivního sumerologa u nás je Klement Gottwald

Mgr. Lenka Kašparová
Děkanát FF UHK

Potřebujete přelouskat text v sumerštině, akkadštině nebo třeba chetitštině? Doktor Luděk Vacín je jeden z hrstky odborníků na světě, kteří jsou schopni texty v těchto jazycích přečíst. Je mu teprve pětatřicet let, na svém kontě má ovšem již řadu odborných publikací. Studoval asyriologii v Londýně a jako postgraduální vědecký pracovník působil v Berlíně. Mezi jeho hobby patří vůdcovský kult stalinistických politiků nebo antisemitismus v komunistickém režimu. Nyní hájí barvy Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, kde realizuje svůj projekt výzkumu sumerských královských hymnů podpořený Grantovou agenturou České republiky.

Proč jste se rozhodl ke studiu oboru Teologie – religionistika?

Vlastně náhodou. Od dětství mne fascinovaly starověké kolébky lidstva, Egypt a Mezopotámie. K ní jsem přilnul o to více, když jsem se v páté třídě dozvěděl od učitele dějepisu, distingovaného pána ze staré školy, jak slavnou tradici u nás výzkum mezopotamské civilizace má. Začátek sahá do roku 1919, kdy na pražskou univerzitu přišel z Vídně významný asyriolog a rozluštitel chetitského jazyka Bedřich Hrozný, o jehož práci nám pan učitel Hruška poutavě vyprávěl. Po střední škole jsem tedy zamířil k přijímacím zkouškám na FF UK, kde jsem doufal započít studium oboru Klínopis, tedy mezopotamské a anatolské filologie. Přijímačky na obor Klínopis jsem složil, ovšem neuspěl jsem u zkoušky na druhý obor, Klasickou archeologii.

Až následně tedy vznikla myšlenka věnovat se teologii a religionistice?

Jelikož teologie i religionistika souvisejí s klínopisem, zkusil jsem v dalším roce štěstí na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy, kde jako vedoucí ka-

tedry religionistiky působil sumerolog Blahoslav Hruška. Tak se mi dostalo možnosti studovat u specialisty právě na tu oblast, která mne z Mezopotámie zajímala a zajímá nejvíce, tedy sumerskou kulturu, literaturu, dějiny a náboženství. Měl jsem štěstí, neboť se ukázalo, že od něho jsem se v našich podmínkách mohl o Sumerech a Mezopotámii naučit více než od kohokoli jiného.

„Za vším je touha pochopit, proč je člověk člověku vlkem“

Postgraduální studium asyriologie jste absolvoval na School of Oriental and African Studies (SOAS) při londýnské univerzitě. Z jakého důvodu jste si zvolil právě tuto prestižní instituci?

Kvůli tehdejší úrovni svých jazykových znalostí jsem především chtěl studovat v zemi, kde se mluví anglicky a která by zároveň nebyla příliš daleko od domova. Dalším důvodem byl školitel,

k němuž jsem se hlásil. Profesor Andrew George krátce předtím vydal monumentální kritickou edici Eposu o Gilgamešovi a, použijí-li sportovní terminologii, zcela nepochybně patří do první pětky, ačkoli osobně bych se ho nezdral označit za nynější světovou jedničku ve výzkumu mezopotamské literatury.

Jak obtížné bylo vydobýt si přijetí na tuto školu?

Přijetí nebylo problém. Na základě projektu dizertace a zkoušek z jazyků staré Mezopotámie i kurzů z reálií této civilizace jsem byl na SOAS přijat hned dvakrát za sebou. Napoprvé jsem však

Lze srovnat studium v České republice a ve Velké Británii?

Studium na SOAS bylo velmi náročné, v prvních měsících až šokujícím způsobem, ale nesmírně mě obohatilo. Stručně řečeno, můj obor se tam pěstuje na naprosto jiné úrovni než u nás. Získal jsem nejen množství znalostí, ale také jsem si osvojil aktuální metody filologické práce s klínopisnými texty různého druhu, od prvního kontaktu s artefaktem až po jeho vědeckou edici. Po studiích jsem tedy byl důkladně připraven pro vědeckou práci a navíc jsem se utvrdil v zásadách, které jsou na zahraničních školách humanitního směru samozřejmostí, u nás však stále trochu pokulhávají.

V jakém směru?

Konkrétně jde o přístup některých našich pedagogů a studentů, kteří se domnívají, že si stačí přečíst třeba Zamarovského *Za tajemstvím říše Chetitů*, aby se člověk mohl nazývat chetitologem, protože tomu stejně nikdo nerozumí. Jak bychom se ale dívali na někoho, kdo by si jen prolistoval anatomický atlas, načež by se hrdě nazýval chirurgem a bez skrupulí by nakráčel na operační sál? V zemích jako Británie je přístup pedagogů i studentů ke

všem oborům stejný. Ať někdo studuje a vyučuje medicínu nebo klínopis, musí přesně rozumět tomu, co dělá, musí na sobě neustále pracovat, tvrdě dřít, anebo odejít.

Unikátní je zaměření Vašich studií i Váš široký vědecký záběr. Co Vás podnítilo k tomu, abyste se současně zabýval kulturou a náboženstvím starého Předního východu, zbožštěním panovníků v Mezopotámii a Egyptě, kultem osobnosti politických vůdců ve dvacátém století i antisemitismem v totalitních režimech?

Do Mezopotámie jsem měl nakročeno už od základní školy, ale moderní dějiny mě zajímaly také. Prostě jsem chtěl co nejvíce vědět a pochopit především o hrůzách šíleného dvacátého století, jejichž dědictví je s námi stále a ještě dlouho bude. Na střední škole jsem hodně četl o holocaustu a jemu předcházejícím programům takzvané eutanazie, což bylo systematické vraždění mentálně postižených a duševně nemocných Němců. Již na vysoké jsem přeložil knihu o nacistických vyhazovacích táborech. Nyní mě na tématu zajímá zejména to, jak bylo možné tak krátce po holocaustu zorganizovat nenávislnou kampaň a antisemitské politické procesy v komunistických zemích, u nás především proces se Slánským a dalšími, a to s výraznou podporou obyvatelstva doprovázenou nechutnými projevy antisemitismu. Při studiu religionistiky jsem si také začal všimnout překvapivých paralel mezi kultem vůdce v totalitních režimech a postavením zbožštěných panovníků ve starých civilizacích, což později vykrytalizovalo v mé dizertační práci.

Není to pro jednoho člověka příliš?

Ačkoli se může zdát, že to vše je pro jednoho opravdu příliš, není za tím nic jiného než touha pochopit, proč a jak člověk dokáže být člověku opravdu nelítostným vlkem a do jaké míry jsou morální hodnoty, na kterých má naše civilizace stát, opravdu dodržovanými zásadami, anebo jen rétorickými figu-

rami, s nimiž lze manipulovat podle momentální potřeby. Kromě toho je fascinující a současně skličující sledovat, jak mnoho společného má takzvané pokročilé lidstvo se starověkem v prezentaci politické moci obyvatelstvu a v nakládání s ní.

Vaše touha po poznání se ovšem proměnila v intenzivní akademickou činnost.

Byly to jen mé akademické koníčky, s nimiž jsem zpočátku neměl žádné ambice, snad až na srovnávání sebe-prezentace diktátorů a starověkých vladařů, které vychází z mé oborové specializace. Vzhledem k absenci prací na celkem ožehavé téma kultu vůdce v současné české historiografii jsem se však pozvolna osměloval nabízet své studie odborným časopisům a vystupovat s nimi na konferencích, kde byly kladně přijaty. V současnosti mám publikováno osm odborných článků s tematikou vůdcovského kultu Klementa Gottwalda, konkrétně jeho mauzolea v Národním památníku na Vítkově, o čemž se mi ani nesnilo.

Která z oblastí Vašeho zájmu je Vám nejbližší a kterou je nejkomplicovanější studovat?

Primární a nejnáročnější je pro mě stále studium sumerských literárních textů. Z obrovského množství dochované sumerské literatury jsem si vybral takzvané královské hymny na panovníky, kteří v Mezopotámii vládli na konci třetího tisíciletí před Kristem a považovali se za bohy na zemi. Podobnost této literatury a stalinské poezie je opravdu neuvěřitelná. Jelikož mi není známo, že by například S. K. Neumann při psaní své *Písně o Stalinu* využíval tyto prameny, zdá se, že zde hrají roli takzvané antropologické konstanty, podle nichž lidé za daných podmínek uvažují a jednají víceméně stejným způsobem bez ohledu na epochu a kulturu, ve které žijí.

„Digitalizoval jsem tabulky v jeruzalémských kláštorech“

nemohl ke studiu nastoupit, poněvadž se mi nepodařilo sehnat stipendium, bez něhož pobyt v Londýně byl a je pro našince nemyslitelný. Napodruhé jsem měl štěstí, neboť mi bylo uděleno stipendium Felix Scholarship, původně určené pouze indickým studentům. Pokud vím, byl jsem prvním příjemcem tohoto stipendia z České republiky.

Zde stála socha Klementa Gottwalda. Na bývalém Gottwaldově, dnešním Ulrichově náměstí v Hradci Králové se nechal vyfotografovat doktor Vacín se svou publikací o Gottwaldově mauzoleu.

Jak obtížné je dostat se ke klínopisným pramenům?

Budete-li zkoumat texty z velkých kompendií, například věšteg, lékařských diagnóz a receptů či zaklínání, které byly opsány v kanonických, tedy během staletí ustálených, verzích pro knihovnu asyrského krále Aššurbanipala v nedávno pustošeném městě Ninive, pojedete do Britského muzea v Londýně, kde je tato knihovna díky bohu bezpečně uložena. Věnujete-li se chetitským textům, čeká vás výlet do Předoašijského muzea v Berlíně, ale hlavně do Istanbulu a Ankary.

A kde jsou uloženy „Vaše“ texty?

Většina sumerských literárních textů, o které se zajímám, se nachází v muzeu Pennsylvánské univerzity ve Filadelfii, nicméně problém je v tom, že v počátcích předovýchodní archeologie se nálezy často dělily mezi různé instituce, které se na vykopávkách podílely. A tak je běžné, že jedna třetina stejné tabulky je ve Filadelfii, druhá v istanbulském Muzeu starého Orientu a třetí v pařížském Louvru. Pochopitelně nejvíce nepublikovaných pramenů se snad stále nachází v Iráckém muzeu v Bagdádu. Všichni bychom si přáli, aby problém s přístupem k nim byl tak malicherný, jako je tomu v případě některých jiných muzeí.

Kolik kolegů, kteří by ovládali obdobně rozsáhlou plejádu mrtvých jazyků a klínové písmo, ve svém oboru máte?

Je mnoho kolegů, kteří znají daleko více než já. Dnešní asyriologie je jako jiné obory rozvrstvená do několika specializací, přičemž obsáhnout celou škálu mezopotamského písemnictví v jeho žánrové různorodosti napříč třemi tisíciletími jeho vývoje je dopřáno jen několika zcela výjimečným jedincům. Celkový počet klínopisců na akademických institucích po celém světě podle mého odhadu nepřesahuje tisíc. Mou specializací, tedy sumerskou literaturou, se na světě zabývá zhruba stovka badatelů. Je potěšující, že i v této tradičně mužské doméně se dnes prosazují mladé dámy, které do ní vnášejí nové perspektivy. První jmenovitě doložená autorka literárních textů v dějinách, dcera krále Sargona Akkadského a velekněžka ve městě Uru jménem Encheduana, tedy Ozdoba nebes, která žila ve 23. století před Kristem, by jistě měla radost.

A jak je tomu v českém kontextu?

V České republice jsem v současnosti jediným aktivním sumerologem. Pokud jde o ostatní specializace klínopisného bádání, vím bohužel jen o dvou, nanejvýš třech odbornících, kteří je aktivně pěstují na úrovni srovnatelné se svě-

tem. Je to tím smutnější, že jde o obor, v němž čeští vědci v minulosti dosáhli mimořádných výsledků. Doufejme, že se u nás situace oboru Klínopis opět zlepší, k čemuž snad budu moci také přispět svým dílem.

K významným mezníkům ve Vaší dosavadní vědecké kariéře dozajista patří zisk stipendií a následné působení v roli postdoktorálního vědeckého pracovníka v berlínském Ústavu Maxe Plancka pro dějiny vědy a na Freie Universität. Mohl byste, prosím, popsat, čím jste se ve zmíněných institucích zabýval?

Na Ústavu Maxe Plancka pro dějiny vědy jsem pracoval pro mezinárodní projekt digitalizace klínopisných textů Cuneiform Digital Library Initiative. Seznámil jsem se s rozličnými způsoby snímání a zpracování digitálních obrázků klínopisných tabulek. Sám jsem digitalizoval téměř pět tisíc tabulek všech žánrů ze všech období mezopotamských dějin v muzeích a knihovnách západní Evropy, ale také třeba v jeruzalémských kláštorech. Šlo o velmi cennou zkušenost nejen proto, že jsem si osahal texty ze všech tří tisíciletí mezopotamské historie, ale nasbíral jsem i mnoho poznatků o současném světovém trendu digitalizace co možná největšího počtu primárních pramenů a jejich prezentace on-line.

Vaše angažmá na Freie Universität mělo obdobnou náplň?

Na Freie Universität jsem měl možnost prohloubit své znalosti grafického a databázového softwaru jako asistent profesora Gellera při přípravě jeho kritické edice dvojjazyčné, sumersko-akkadské sbírky zaklínání proti zlým démonům k publikaci. Kromě toho jsem získal množství vědomostí o magických, lékařských a jiných učených kompendiích z opačného konce mezopotamských dějin, než na který se specializuji. Při působení v Berlíně se mi zkrátka dostalo důkladné průpravy v oblasti digital humanities i v klasické filologické práci s klínopisnými texty.

„Nevystačíme si s obrazem Gottwalda jako alkoholika“

Intenzivně se zajímáte také o osobnost Klementa Gottwalda. Co Vás na tomto komunistickém politikovi přitahuje?

Na Klementu Gottwaldovi mě nejvíce zajímá jeho vůdcovský kult, kde vidím souvislost se svým výzkumem zbožštění panovníků v rané Mezopotámii i se svou religionistickou kvalifikací. Pseudonáboženský obraz Gottwalda jako neomylného otce pracujícího lidu byl pěstován již od roku 1946, po roce 1948 dosáhl obřích rozměrů. Po vzoru Stalina se vydávaly desítky oslavných publikací, vznikala umělecká díla představující Gottwalda jako dovršitele národních dějin. Vše vyvrcholilo v roce 1953 nejokázalejším smutečním obřadem v naší historii a uložením Gottwaldova nabalzamovaného těla do mauzolea. Zajímá mě, jak a kdo Gottwaldův kult budoval, jaké byly jeho projevy a jak na něj reagovala tehdejší československá veřejnost tvořená jednak pamětníky prvorepublikové demokracie, a jednak generací nadšených svazáků.

Nedávno jste publikoval sborník Studie a materiály k mauzoleu Klementa Gottwalda. Proč jste si zvolil právě toto téma?

Ve svých publikacích jsem se zatím výlučně věnoval právě mauzoleu, jelikož pověsti o rozpadu Gottwaldovy mumie mi už od školních let přišly přitažené za vlasy. Když jsem se s nimi při studiích setkal i v odborné literatuře, rozhodl jsem se celé věci přijít na kloub. Po prozkoumání všech dostupných archivních pramenů se mi podařilo prokázat, že mauzoleum i u nás fungovalo bez problémů a jeho uzavření bylo důsledkem postupného odklonu od stalinové doktríny výlučnosti vůdce.

Nechystáte se třeba i na Gottwaldův životopis?

To určitě ne, protože mi k tomu chybí kvalifikace i čas. Přál bych si však, aby se čeští historici v dohledné době odhodlali předložit veřejnosti kritický životopis tohoto muže, který rozhodujícím způsobem ovlivnil dějiny naší země na čtyřicet let. Čím déle bude chybět důkladný popis a rozbor jeho politické kariéry v kontextu doby, tím delší bude jeho stín i v naší současnosti. Tak jako Němci nevystačili s představou poválečné generace o Hitlerovi jako démonovi, který je takzvaně svedl a poblouznil, ani české vyrovnávání s minulostí donekonečna nevystačí s triviálním obrazem Gottwalda jako, řekněme, syfilitického alkoholika.

Na čem právě nyní pracujete a jakou další publikaci hodláte vydat?

V současnosti se plně soustředím na svůj projekt výzkumu sumerských královských hymnů, s nímž jsem jako jeden z pěti mladých humanitních vědců uspěl v loňské soutěži Grantové agentury o juniorské granty. Právě pracuji na menších výstupech, edicích tří dosud nepublikovaných tabulek s relevantními texty, které vyjdou příští rok. Také připravuji svou přednášku pro jednašedesátý mezinárodní asyriologický kongres, který se koncem června uskuteční ve Švýcarsku. V létě se budu opět intenzivně věnovat velkým textům ze sbírky v norském Oslo, které tvoří jádro mého projektu, abych byl dobře připraven na podzimní badatelský pobyt v této sbírce. Doufám, že se mi v dohledné době podaří dokončit i dlouhodobý projekt monografie o mauzoleu Klementa Gottwalda pro nakladatelství Academia.

Současné politické dění ve světě zřejmě Vašemu oboru příliš nenahrává. Jak vnímá člověk, který se léta zabývá historií, náboženstvím a kulturou v oblasti Mezopotámie současné plnění tamních památek a muzeí?

Už jako student jsem se bolestně smířoval se skutečností, že kvůli ne-

ustálým konfliktům se do Sumeru, dnešního jižního Iráku, zřejmě nikdy nepodívám. Čeho jsme však svědky nyní, toho jsem se nenadál ani v nejčernějších snech. Naprostá nečinnost kulturních zemí celého světa, včetně těch muslimských, tváří v tvář bezbřehému fanatismu je do nebe volající především s ohledem na nesmírné utrpení obyvatel kolébky lidstva. Bohužel, nemají-li význam lidské životy, asi nelze očekávat, že osud mnoha z nejdůležitějších památek civilizace, bez níž si vývoj lidstva vůbec nelze představit, někoho vyburcuje k činu. Hodně to vypovídá o hodnotovém žebříčku naší takzvané vyspělé společnosti.

Na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové pracujete půl roku. Jak hodnotíte zdejší podmínky pro vědu a výzkum, místní atmosféru?

Po osmi letech na velkých zahraničních univerzitách poměrně vítám domácí komorní atmosféru. Avšak velikost či stáří stranou, hradecká filozofická fakulta podle mých dosavadních zkušeností sdílí se zahraničím to hlavní. Přímé a férové jednání, zápal pro vědu, pracovitost, tlak na kvalitní výsledky a osobní rozvoj mladých akademiků, bezpodmínečnou podporu slibných publikací, netoleranci k diletantismu a lajdáctví. Poněvadž jsem se v minulosti již několikrát přesvědčil, že není až tak snadné najít v České republice humanitní fakultu, kde by podobné zásady nebyly jen hezkými slovíčky, jsem velmi rád, že mi vedení FF UHK umožnilo připojit se k akademické obci, která si uvědomuje, že do společnosti těch nejlepších prostě nevede jiná cesta než důsledně naplňovat deklarovaná slova odpovídajícími činy.

Mgr. Luděk Vacín, Ph.D.

Narozen: 12. prosince 1979 v Písku

Bydliště: Hradec Králové

Rodinný stav: ženatý, dvě děti

Jazykové znalosti: angličtina, němčina, ruština, sumerština, akkadština, chetitština, latina, biblická hebrejština, novozákonní řečtina

Vzdělání:

- Univerzita Karlova v Praze, Husitská teologická fakulta - obor Teologie - religionistika (Bc. 2002, Mgr. 2005)
- University of London, School of Oriental and African Studies - postgraduální studium asyriologie (2006-2011)

Profesní činnost:

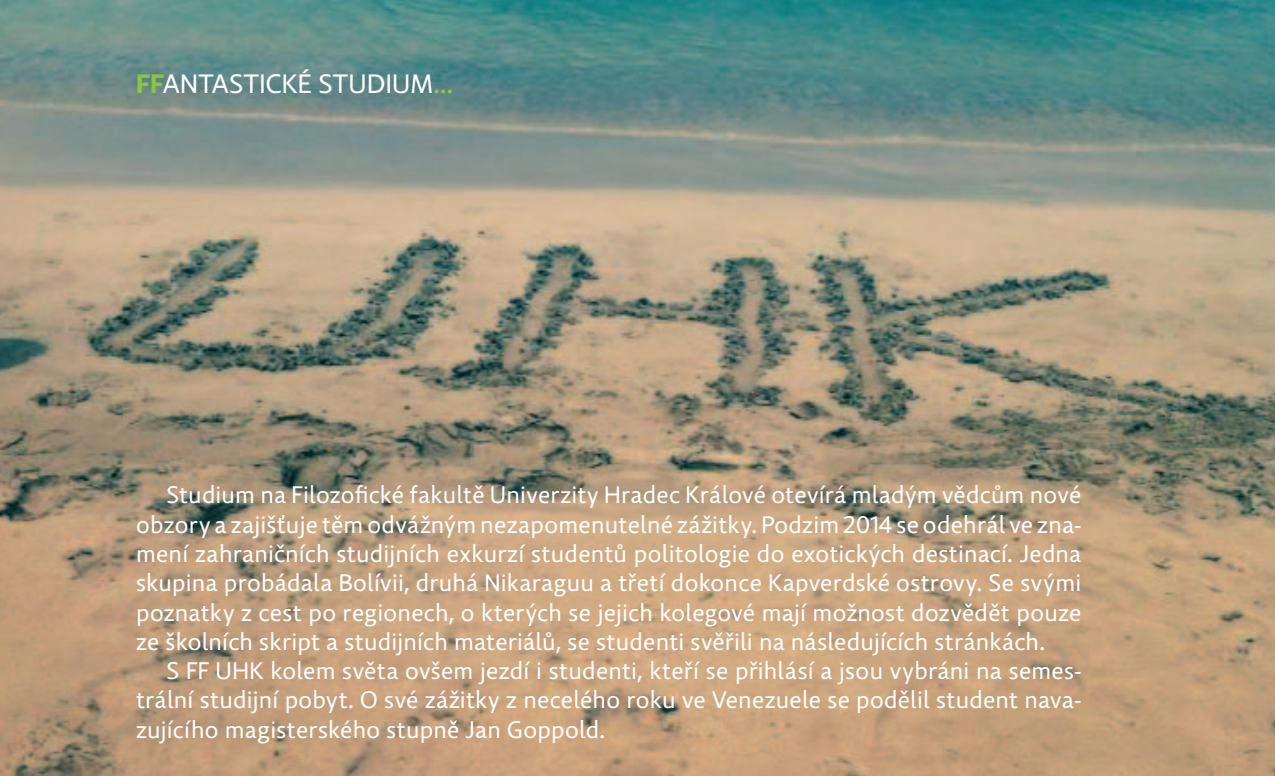
- Univerzitní výuka - Husitská teologická fakulta UK (2004-2006, 2009)
- Dokumentátor Národního muzea Praha (2006)
- Postgraduální vědecký pracovník - Max-Planck-Institut für Wissenschaftsgeschichte, Berlín (2010-2012)
- Postgraduální vědecký pracovník - Freie Universität, Excellence Cluster TOPOI, Berlín (2012-2014)

Nejnovější publikace:

- "Studie a materiály k mauzoleu Klementa Gottwalda" (sborník, 2014)
- „Aby byla zachována tvář soudruha Gottwalda“: postup a průběh balzamacce těla Klementa Gottwalda (kapitola ve sborníku, spoluautor, 2014)
- „Vyvrátit všechny paniky drzé šeptandy“: portréty příslušníků odboru ministerstva vnitra pro ochranu mauzolea Klementa Gottwalda (kapitola ve sborníku, 2014)
- „Zodpovídají za celkovou péči o bezvadný stav těla s. K. G.“: předání balzamovaného těla Klementa Gottwalda československým odborníkům (kapitola ve sborníku, 2014)
- „Zařízení, která se v ČR dosud nikdy nevyroběla“: k technickému zázemí mauzolea Klementa Gottwalda (kapitola ve sborníku, spoluautor, 2014)
- „Tradition and Innovation in Šulgi's Concept of Divine Kingship" (kapitola ve sborníku, 2015)

Připravované publikace:

- „Poutní místo pracujících“: dějiny mauzolea Klementa Gottwalda (monografie)
- Sumer a Akkad, Stručná historie států (populárně naučná kniha)

Studium na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové otevírá mladým vědcům nové obzory a zajišťuje těm odvážným nezapomenutelné zážitky. Podzím 2014 se odehrál ve znamení zahraničních studijních exkurzí studentů politologie do exotických destinací. Jedna skupina probádala Bolívii, druhá Nikaraguu a třetí dokonce Kapverdské ostrovy. Se svými poznatky z cest po regionech, o kterých se jejich kolegové mají možnost dozvědět pouze ze školních skript a studijních materiálů, se studenti svěřili na následujících stránkách.

S FF UHK kolem světa ovšem jezdí i studenti, kteří se přihlásí a jsou vybráni na semestrální studijní pobyt. O své zážitky z necelého roku ve Venezuele se podělil student navazujícího magisterského stupně Jan Goppold.

V Nikaragui se seznámili s opravdovou chudobou

Pavel Cindr
student bakalářského studijního oboru Politologie

Přímo do srdce amerického kontinentu, Nikaraguy, jsem dorazil spolu s početnou skupinou svých kolegů z Katedry politologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové pod vedením proděkana pro zahraniční styky Karla Kouby a za doprovodu doktoranda Ondřeje Plachého po patnáctihodinové cestě „zpestřené“ mnoha důkladnými bezpečnostními prohlídkami na letištích.

První zastávkou naší cesty bylo hlavní město Managua. Nutno říci, že jsme měli jistá očekávání, která se brzy naplnila. Moderní město, kde najdete velké obchodní domy, hotel Hilton, ale také místo téměř bez historických památek, protože ho vždy sužovala ničivá zemětřesení. Z hlavního města jsme se přesunuli do jednoho z nejstarších měst země, Granady. Zdejší budovy jsou převážně ve španělském koloniálním stylu, proto jsem si Granadu okamžitě zamiloval. A pokud bych měl vybírat nejhezčí město, které jsme navštívili, byla by to rozhodně právě ona.

Nikaragua, to nejsou jen stará koloniální města, ale také úchvatná

příroda. Abychom si toto tvrzení ověřili, navštívili jsme majestátní vulkán Masaya a dozvěděli se více o sopečné činnosti v této oblasti.

Po historické Granadě a hlavním městě Managua naši skupinu čekala výzva v podobě leteckého přesunu místními aerolinkami na ostrov Corn Island. Ostrov, který leží v Karibském moři, v minulosti patřil pod britskou koloniální správu. Kromě dalšího přírodního ráje jsme zde asi poprvé naplno spatřili stinnou stránku země. Sociální šok v podobě chatrných chatek z plechu a psů vychrtlých na kost. Nikaragua je druhá nejchudší země v regionu, proto na každém rohu narazíte na žebrající děti nebo prodavače

různých drobností, jako jsou kokosy, postavičky z palmových listů i mušlí.

V Leónu jsme ze všech částí naší cesty strávili nejvíce času, tudíž jsme měli velkou příležitost seznámit se s městem i nejteplejším departmentem Nikaraguy. Ihned po příjezdu se nás ujali kolegové z naší partnerské Universidad Autónoma de Nicaragua, díky kterým jsme měli zařízené ubytování v místních rodinách. Pro mě osobně to byla velmi silná zkušenost, a to zejména s tím, jak fungují komunity a rodiny v Nikaragui. Překvapující pro nás byl i standard sociálního zázemí a podmínky pro život. Nicméně město se mi velmi líbilo, především jeho tradice kostelů a samozřejmě neopomenutelná katedrála v Leónu, která je jednou z největších církevních staveb ve Střední Americe.

Díky spolupráci hradecké a leónské univerzity jsme měli také možnost být součástí jejich programu na pomoc nejchudším komunitám v Leónu. A nutno říci, že do této chvíle jsem si nedovedl představit, jak vypadá opravdová chudoba. Jednu místnost zde leckdy obývá i dvacet lidí, myšlení a nástroje jsou bez přehánění i dvě stě let zpátky. Samozřejmě jsme procestovali i okolí Leónu, například sopku Cerro Negro, León Viejo či pláž Las Peñitas u Tichého oceánu.

Hradecká politologická expedice na kávové plantáži

Posledními body exkurze byla města na severu země, konkrétně Somoto, Estelí a Matagalpa. V Somotu jsme se nechali doslova unášet místní přírodní rezervací. V Estelí a Matagalpě jsme naopak navštívili továrnu na dout-

„Obohatilo mě setkání s realitou sociálního žití“

níky, kávové plantáže, byli jsme pozváni na oběd s rodinnou místního farmáře a dozvěděli se cenné informace o výchovném programu dětí prostřednictvím umění.

Pro mě osobně bylo velkým přínosem exkurze do Nikaraguy setkání s realitou sociálního žití v chudé zemi. Dokud se o bídě, sociálních rozdílech ve společnosti, nedostatku zdravotní péče a jiných problémech mluví pouze v televizi, člověk si tyto problémy nedokáže dostatečně představit. Na druhou stranu mě uchvátila fauna i flora Nikaraguy, která je naprosto úžasná. Příjemným překvapením byl také přístup průvodců. Musím říci, že celkově na mě lidé v Nikaragui působili pozitivně a přátelsky.

FF UHK se stala ozdobou nikaragujské pekárny.

Kapverdský ministr školství přijal studentskou delegaci

Jan Jůza
student bakalářského studijního oboru Politologie

Co vás napadne jako první, když se řeknou Kapverdské ostrovy? Pravděpodobně slunce, moře a bílé písčité pláže. Ale tento malý ostrovní stát ležící v Atlantiku západně od afrického kontinentu nabízí mnohem více. Každý z ostrovů je jedinečný, jak jsme poznali my, vybraní studenti Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, kteří jsme při zahraniční odborné exkurzi měli možnost navštívit celkem čtyři ostrovy.

Na přelomu října a listopadu 2014 jsme se totiž vydali na zahraniční odbornou exkurzi na Kapverdské ostrovy. Naši výpravu vedl docent Jan Klíma, přední odborník na lusofonní státy, který již před cestou nastínil, na co se můžeme těšit. „Ostrov Santiago nabídne pravou Afriku, ostrov São Vicente spořádané intelektuální prostředí, ostrov Santo Antão nádherné horské scenerie a ostrov Sal nejkrásnější pláž,“ popsal.

Kromě poznávání místního prostředí jsme měli za úkol utužit vztahy s partnerskou Univerzitou Jeana Piageta sídlící v hlavním městě Kapverdských ostrovů Praia. Dále nás čekala

schůzka se zdejším ministrem školství. António Leão Correia e Silva byl z návštěvy české skupiny nadšen a potvrdil zájem o zlepšení spolupráce mezi zeměmi na poli vzdělávání.

Mimo tyto povinnosti jsme postupně prozkoumávali místní ostrovy. Ostrov Santiago překypuje pravou africkou atmosférou. Pouliční prodejci nabízí místní produkty, nejčastěji banány či ryby. Pokud vám nabídka nestačí, nezbyvá nic jiného než navštívit trh. Tam už nechybí nic. Koření, ovoce, zelenina, mořské plody, ale i třeba hovězí maso obalené desítkami much.

Trhy jsou zrádné, protože tu jsou davové lidi, a tím pádem také vítaná pří-

ležitost pro zloděje. Pokud nepotkáte kapsáře, tak určitě svého nového černého „kamaráda“, který si s vámi bude chtít podat ruku. Není to dobrý nápad, protože většinou nepustí a chce vás ukázat všem. Přátelstí se s bělochem je tu totiž velká prestiž. Z historického pohledu je ostrov zajímavý proto, že zde byla založena první osada na Kapverdách Cidade Velha (Staré Město), první ulička evropského typu Rua de Banana a na severu ostrova koncentrační tábor Chão Bom zřízený pro politické vězně Salazarova režimu.

V historii Kapverd hrál svou důležitou roli i přístav Mindelo na ostrově São Vicente. V minulosti sloužil jako sklad uhlí pro britské námořní společnosti. Ve 30. letech 20. století tu vznikla po českém vzoru organizace Sokol. Ulice jsou tu oproti hlavnímu městu daleko čistější a celá infrastruktura je zrekonstruovaná.

Hodinu plavby je vzdálený ostrov Santo Antão. Tento hornatý ostrov je rájem pro aktivní turistiku. Největším paradoxem je tu místní pohoří, které zadržuje mraky takovým způsobem, že jihovýchodní hřbety hor připomínají měsíční krajinu, avšak po vystoupení do vyšších nadmořských výšek a přejezdu na druhou stranu čeká turisty překvapení. Začíná se zelenat, rostou zde jehličnaté stromy a kukuřice na kaskádových terasách. Pěstují se tu

banánovníky a cukrová třtina, ze které se vyrábí údajně nejlepší grog (tak se nazývá místní pálenka z cukrové třtiny) na Kapverdách.

„Na ostrovech vznikla po českém vzoru organizace Sokol“

Turisticky nejznámější je ostrov Sal s hlavním městem Espargos. Kvůli velkému množství zahraničních cestovatelů zde už nepanuje správná kapverdská atmosféra. Za linií nových luxusních hotelů jsou ulice plné obchodů se suvenýry, kde vás prodejci neustálým nabízením svých výrobků moří tak dlouho, dokud si opravdu něco nekoupíte. O další ulici dál už jsou domy bez zavedené elektřiny či vody. Je to opravdu zvláštní pocit, že stačí pět minut chůze a z obležení luxusních hotelů se dostanete do lokalit, které svou bídou připomínají dávnou minulost chudé portugalské kolonie.

Krásu Kapverd oceníte, jestliže navštívíte více ostrovů. Každý z nich je zajímavý a má svá specifika. Ostrovy rozhodně nejsou jenom „slunce a pláž“. Žijí specifickou kulturou, bohatou historií, pohodovým stylem života a jsou otevřeny celému světu.

Studenti Univerzity Hradec Králové s ministrem školství Kapverdských ostrovů.

Venezuela: Země nejchudší i nejbohatší zároveň

Bc. Jan Goppold

student navazujícího magisterského studijního oboru Politologie – latinskoamerická studia

Jak napovídá titulěk tohoto článku, Venezuela je zemí kontrastů. Měl jsem možnost v této úžasné zemi žít, studovat a poznávat ji po dobu téměř deseti měsíců, a to díky programu mimoevropských mobilit, který mi byl jako studentovi oboru Politologie - latinskoamerická studia nabízen již od prvního ročníku. Byl to pro mě velký krok do neznáma. Odhodlal jsem se k němu ovšem, protože věřím, že aby člověk porozuměl způsobu života, kultuře a sociopolitickému dění v takto odlišném a exotickém státu, musí zakusit realitu na vlastní kůži.

Ve Venezuele jsem žil v horském městě Mérida, které se nachází přibližně čtyři sta mil západně od hlavního města Caracasu v údolí pod nejvyšší horou Venezuely Pico Bolívar (4 981 m.n.m.). Mérida je domovem Universidad de Los Andes, druhé největší a nejprestižnější univerzity ve Venezuele čítající kolem padesáti tisíc studentů na jedenácti fakultách. Zde jsem dva semestry studoval i já. Stejně jako na Univerzitě Hradec Králové jsem tu studoval politologii a také navštěvoval kurzy španělštiny, které ovšem nebyly příliš levné.

Co je tu naopak bezplatné, je univerzitní jídelna a hromadná doprava, ve které studenti „platí“ studentským průkazem. Když mluvím o hromadné

dopravě, ta ve Venezuele představuje malé minibusy, často upravené staré americké dodávky, které se obsazené až po strop proplétají chaotickým provozem města a zastavují na požádání prakticky kdekoliv. Něco jako jízdní řády tu absolutně neexistuje a označené autobusové zastávky jen sporadicky.

Pro vycestování z Méridy do ostatních částí Venezuely bylo nejlepší využít dálkových autobusů nebo letecké dopravy, protože Venezuela má poměrně hustou síť leteckých linek po celém státě i přilehlých ostrovech.

Možnost cestování mě samozřejmě lákala, a tak jsem se o vánočních prázdninách vydal na několik týdnů do Kolumbie. Měl jsem tedy možnost porovnat tyto dva zdánlivě podobné

Caracas a jeho chudinská čtvrť, největší ve Venezuele, nazývaná Barrio Alta Vista.

jihoamerické státy. V Kolumbii se říká, že ve Venezuele je situace stejná jako v Kolumbii před patnácti lety. Tímto tvrzením se dostáváme k problémům, které přes nesmírné ropné bohatství Venezuelu sužují.

Pro běžného obyvatele Venezuely čekají tyto problémy především v nedostačujících veřejných službách, v poloprázdných obchodech, před kterými se stojí několikasetmetrové fronty na základní potraviny nebo zboží, dále to je pak obrovská inflace, jež každodenně zvedá ceny. Tím zásadním problémem vycházejícím z výše popsané situace je obrovská kriminalita, která se dotkla i mě osobně. Právě zločinnost považuji za nejnebezpečnější pro tamní společnost.

Přestože Venezuelci jsou opravdu úžasní, přátelští a otevření lidé, život v jejich zemi je nesmírně politizován. Dokazuje to i skutečnost, že si stačilo obléknout jakékoliv běžné červené tričko a lidé vás automaticky považovali za „chávistu“, tedy příznivce režimu.

Rád bych dodal, že studijní pobyt ve Venezuele mi velmi pozměnil život. Především mě osamostatnil, posílil ve vlastních názorech a donutil vážit si věcí, kterým jsem nikdy předtím nedával velkou důležitost, mezilidskými vztahy počínaje a materiálními potřebami konče.

Pobyt mi značně rozšířil obzory, naučil mě hodnotit věci z různých úhlů pohledu a pomohl mi poznat sebe samého.

O bezpečnostní situaci ve Venezuele:

Obyvatelé Venezuely samozřejmě nejsou se situací spokojeni a všichni, studenti počínaje, vycházejí do ulic a demonstrují. Já měl neopakovatelnou možnost tyto protesty vidět a zažít na vlastní kůži koncem února 2014. Původně studentské protivládní protesty v Méridě i dalších městech se po několika dnech rozrostly do celostátních rozměrů. V ulicích se tvrdě bojovalo, umírali lidé. Tato situace trvala tři měsíce, během nichž byly zrušeny veškeré univerzitní aktivity z důvodu bezpečnosti. V některých chvílích byla situace tak vážná, že nebylo radno vycházet z domu. Ulice byly pod kontrolou často ozbrojených provládních či protivládních „povstalců“. Nesmírně vážnou situaci nakonec vláda vyřešila militarizací problematických regionů, což znamenalo

násilné potlačení všech protestů, „vyčištění“ ulic venezuelskou armádou, a tím i obnovení běžného života a samozřejmě univerzitních aktivit.

Zelená fakulta uklidila řeku Orlici

Mgr. Lenka Kašparová
Děkanát FF UHK

Aby dostáli své fakultní barvě, tedy zelené, rozhodli se studenti i zaměstnanci Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, že v sobotu 18. dubna 2015 vlastnoručně napomohou zlepšení životního prostředí v okolí svého města.

Zúčastnili se proto úklidu jednoho z nejvýznamnějších východočeských vodních toků, a to prostřednictvím účasti na každoroční akci Čištění řeky Orlice.

Skupina patnácti odvážlivců z hradecké „fildy“ se i přes nepřízeň počasí vydala na kánoích z Třebechovic pod Orebem do Svinar. Jejich cílem bylo přispět k čistotě řeky, zbavit ji odpadu, který se do vody a jejího okolí dostal lid-

ským přičiněním, a také si společnou akci studentů a zaměstnanců školy užít.

„Vyrostla jsem na březích Orlice, řeku a přírodu okolo ní mám tedy pod kůží. Ráda bych, aby se zájem o čistotu Orlice dostal pod kůži i studentům hradecké fildy. V letošním roce jsme se této akce účastnili poprvé, nicméně zájem našich studentů mě velmi mile překvapil a prokázal, že to byl krok správným směrem,“ řekla děkanka FF UHK Pavlína Springerová.

Čištění koryt řek, přilehlých břehů a slepých ramen v Přírodním parku Orlice se konalo již poosmé. Při slavnostním zahájení letošního ročníku ekologické akce v Kostelci nad Orlicí došlo i na odevykání řeky Orlice podle vodáckých tradic. V té době už však měla „zelená rota“ vysokoškoláků plně ruce práce, aby trasa z Třebechovic pod Orebem do Svinar zářila čistotou.

Historický ústav vzpomínal na konec druhé světové války ve velkém stylu

Mgr. Jana Papežová
doktorandka studijního oboru České a československé dějiny

Díky aktivitě členů Historického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové si odborná sféra i veřejnost nejen připomněly významný mezník ve vývoji lidstva, ale zároveň také měly možnost diskutovat o problémech jeho interpretace. V dubnu a květnu roku 2015 se totiž uskutečnila řada přednášek a besed, které byly věnovány sedmdesátému výročí konce druhé světové války v českých zemích.

Přednáškový blok zahájil 22. dubna Jiří Padevět, autor oceněné knihy Průvodce protektorátní Prahou a nové publikace *Krvavé finále. Jaro 1945* v českých zemích. O týden později na něho navázal svou přednáškou, o jejíž realizaci se zasloužila především hradecká pobočka Masarykovy společnosti, profesor Robert Kvaček, jeden z nejvýznamnějších českých historiků moderních československých dějin. Hovořil při ní o poválečném uspořádání Československa v rámci mocenských vztahů Velké Británie, USA a Sovětského svazu.

Na začátku května si všichni zájemci mohli vyslechnout přednášku doktora Miroslava Breitfeldera ze Západočeské univerzity v Plzni s názvem Konec války a pochody smrti i příspěvek doktora Jiřího Nenutila o proměně paměti krajiny vlivem válečných a poválečných událostí.

Vyvrcholením květnových odborných aktivit hradeckých historiků se ovšem stalo mezinárodní historické sympozium *Člověk jako oběť. Přesuny obyvatelstva ve střední Evropě*

po druhé světové válce. Uskutečnilo se ve spolupráci s Muzeem východních Čech v Hradci Králové, Masarykovou společností, Kartuziánským nakladatelstvím v Brně a za podpory Společnosti W. Brandta a B. Kreiského. Jak uvedl or-

„Symposium zdůraznilo kritické momenty našich dějin“

ganizátor akce doktor Tomáš Hradecký z Historického ústavu FF UHK, sympozium nabídlo ve třech hlavních referátech posluchačům možné náhledy na kritické momenty dějin společného soužití Čechů a Němců po roce 1945.

„Historický ústav je potěšen zejména zájmem veřejnosti, o čemž svědčí i poměrně vysoká návštěvnost mimořádných přednášek. Hlavní zásluhu na tom mají především naši hosté, kteří jsou odborníky v dané oblasti historického výzkumu,“ dodal po skončení akce doktor Hradecký.

Mladí archiváři debatovali se svými „guru“

Mgr. Martin Janda,
doktorand studijního oboru Archivnictví
Hradecká studentská sekce České archivní společnosti

Mladí „archiváři“ měli unikátní možnost setkat se na půdě fakulty s výjimečnými osobnostmi svého oboru. Prvním z nich byl uznávaný odborník v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a historie profesor Ivan Hlaváček. O několik měsíců později zorganizovala Hradecká studentská sekce České archivní společnosti další přednášku, tentokrát s doktorem Vladimírem Waagem.

Profesor Hlaváček, který působí na Katedře pomocných věd historických a archivního studia FF UK, je významným českým medievalistou. V rámci pomocných věd historických se pak zabývá především diplomatikou, kodikologií a epigrafikou. Studenti či absolventi archivnictví a historie budou jistě znát příručku *Vademecum pomocných věd historických*, jejíž je spoluautorem.

Při besedě seznámil profesor studenty se svou spoluprací se zahraničními vědeckými podniky a institucemi. Jedná se například o participaci na edičním podniku Monumenta Germaniae Historica nebo spolupráci s takzvaným Kostnickým kruhem pro středověké dějiny (Konstanzer Arbeitskreis für mittelalterliche Geschichte). Závěr besedy byl zpestřen autogramiádou výtisků Vademeca.

Následně přijal pozvání Hradecké studentské sekce České archivní společnosti doktor Vladimír Waage, který je po celý svůj profesní život archivářem v Národním archivu v Praze a současně působí v Národním zemědělském muzeu.

Tématem besedy byl takzvaný Broumovský urbář, což je úřední kniha, ve které byly zachyceny povinnosti poddaných vůči vrchnosti. A ne náhodou. V letošním roce totiž vyšla česká překladová edice tohoto výjimečného pramene, jejíž je doktor Waage spoluautorem.

Po poutavém výkladu, ve kterém se doktor Waage zaměřil též na broumovskou krajinu zachycenou v pohledových mapách urbáře i v dalších pramenech, následovaly dotazy studentů. Někteří nadšenci, kteří si edici urbáře pořídili, si jej pak nechali podepsat.

Broumovský urbář, sestavený Johannem Georgem Adalbertem Hesseliem v letech 1676 až 1677, je unikátní tím, že jeho součástí je též čtyřadvacet kolorovaných pohledových map zachycujících jednotlivé vesnice broumovského panství. Samotný urbář i mapy byly Hesseliem opatřeny a navzájem spojeny různými popisnými značkami, písmeny a číslicemi, díky kterým se lze v obou součástech dobře orientovat. Urbář, uložený ve Státním oblastním archivu v Zámrsku, je od 70. let 20. století národní archivní památkou.

Budoucí archiváři při přednášce profesora Hlaváčka

Úkolem u archeologického stanoviště na nábřeží bylo najít chybějící dílky pravěké nádoby

Ožil Masaryk, Beneš i Hus. Pokřtěna byla Latinská Amerika

Mgr. Lenka Kašparová
Děkanát FF UHK

Kalendář akcí pro studenty i veřejnost měla Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové v akademickém roce 2014/2015 více než plný. Pravidelně se konaly přednášky pro hradeckou pobočku Masarykovy společnosti, všední dny otevřených dveří zpestřil Den workshopů a zelená fakultní trička zaplnila také Majáles - Nábřeží hradeckých vysokých škol.

Na své si díky popularizačním aktivitám přišli ti nejmenší, veřejnost středního věku i senioři. Na konci září se na fakultě ponocovalo „FF žáru noci“ při mezinárodní akci Noc vědců. Děti zažily bitvu z třicetileté války, malí i velcí si s chutí zabubnovali s africkými hudebníky, v pozdních večerních hodinách přišly na řadu i populárně-naučné přednášky našich předních odborníků.

Největší posluchárnu na fakultě plnili k prasknutí každý poslední čtvrtek v měsíci členové Masarykovy společnosti v Hradci Králové společně s čím dál širším obecnstvem z řad veřejnosti, absolventů i studentů. Od říjnové před-

nášky doktora Jiřího Hutečky o trnité cestě USA k federalizaci, přešli věrní návštěvníci přes vývoj Latinské Ameriky popsany děkankou fakulty Pavlínou Springerovou až k době pobělohorské představené kancléřem univerzity Ondřejem Tikovským. Nechyběly však ani přednášky hostujících expertů. Profesor Robert Kvaček pohovořil o roli Československa ve druhé světové válce a doktor Ferdinand Vrabel zavzpomínal na mistra Jana Husa. Cyklus přednášek bude pokračovat i v akademickém roce 2015/2016.

Pro uchazeče o studium byl na počátku roku 2015 připraven celouniverzitní

den otevřených dveří, po němž následoval Den workshopů na FF UHK. Potenciální studenti si vyzkoušeli detektivní práci archiváře, „proletěli se“ nad archeologickými nalezišti nebo také diagnostikovali českou společnost.

Že akademičtí pracovníci fakulty nezahálají, dokazuje každý rok například docent Jan Klíma z katedry politologie, který před učebnou plnou jeho současných i bývalých studentů a návštěvníků z řad veřejnosti pokřtil svou novou publikaci *Dějiny Latinské Ameriky* a přidal poutavé povídání o historii tohoto regionu. Několik dní po křtu knihy, jež je první publikací shrnující dějinný vývoj Latinské Ameriky vytvořenou od roku 1979, docentu Klímovi vyšlo další dílo, *Dějiny Namibie*.

Jaro s sebou přineslo i největší studentské oslavy, kde ani hradecká „filda“ nesměla chybět. Hradecký Majáles se letos spojil s Nábřežím vysokých škol, a tak koncem dubna prostranství před fakultou ožilo přehlídkou oddechových a zároveň poučných aktivit organizovaných jednotlivými hradeckými fakultami. Studenti v zelených tričkách filozofické fakulty skládali s návštěv-

Docent Jan Klíma při křtu své nové publikace

níky pravěké nádoby, hráli historický AZ kvíz ve stínu středověkého stanu či luštili cizojazyčné hádanky.

Návštěvnost přednášek i zábavných akcí filozofické fakulty roste a její vedení hodlá nabídku volnočasových aktivit pro všechny věkové kategorie v nadcházejících letech ještě rozšířit.

Husí brky, pergamen a svíce. Středověká písárská dílna zpestřila Noc vědců

LMS centrum přivítalo přední evropské filozofy

Mgr. Ondřej Švec, Ph.D.

Katedra filozofie a společenských věd FF UHK

Již šestý rok existence letos oslaví Centrum pro výzkum jazyka, mysli a společnosti (LMS centrum), které působí při Katedře filozofie a společenských věd FF UHK a umožňuje hradeckým studentům pravidelná setkání s filozofy a společenskými vědci patřícími k evropské špičce, jak dokazuje přehled bohatého letošního programu.

V zimním semestru uplynulého akademického roku jsme tak v Hradci přivítali profesora Huw Price z University of Cambridge s přednáškou věnovanou filozofickým důsledkům pragmatistické lingvistiky, profesora Christophera Gaukera z Univerzität Salzburg, který představil vlastní rozlišení realistické a fantazijní obrazovosti, a profesora Hans-Johanna Glocka z Univerzität Zürich, který zvířatům přiznal jisté rudimentární konceptuální myšlení, avšak zároveň zdůraznil radikálně odlišné užívání pojmů v lidské komunikaci.

V letním semestru nám pak doktor Thomas Besch, post-doktorand Katedry filozofie a společenských věd FF UHK, představil své vlastní rozvinutí Forstova konceptu práva na ospravedlnění jako základu lidskoprávního řádu. Přední evropský filozof a řešitel Advan-

ced ERC grantu profesor Martin Kusch z vídeňské univerzity zhodnotil význam společenskovědního bádání pro liberální demokracii, jeho spolupracovník Robin McKenna pak obhajoval revizionistické pojetí epistemologie. Profesorka Christel Fricke z Univerzity Oslo navrhla originální srovnání intersubjektivní u Adama Smithe a Edmunda Husserla.

S ohledem na nadcházející evropské projekty, které mají za cíl posílit jak interdisciplinární, tak i mezinárodní rozměr české vědy, lze jen doufat, že se Centrum pro výzkum jazyka, mysli a společnosti stane místem excelentní mezioborové spolupráce a vzájemné reflexe rozličných společenskovědních přístupů k těm aspektům lidské činnosti, které jsou předmětem zájmu všech pracovišť FF UHK.

Konference mladých historiků oslavila kulaté narozeniny

Mgr. Jana Papežová

doktorandka studijního oboru České a československé dějiny

Letos to bylo již podesáté, kdy se v Hradci Králové uskutečnila konference mladých vědeckých pracovníků s názvem České, slovenské a československé dějiny. Desítky nadějných historiků se na přelomu března a dubna 2015 sešly na půdě Univerzity Hradec Králové, aby prezentovaly výsledky svého bádání, diskutovaly o aktuálních problémech současné historiografie a v konstruktivních polemikách profilovaly další možnosti vědeckého rozvoje.

Jako každý rok se konference těšila velkému zájmu z řad odborné i laické veřejnosti. Své zastoupení zde měla plejáda českých vědeckých pracovišť a in-

stitucí, například Univerzita Karlova, Západočeská univerzita v Plzni či Ústav pro studium totalitních režimů. Slovenské vědce nové generace reprezentovali

„vyslanci“ z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích a Vojenského historického ústavu. Od našich severních sousedů přicestovali badatelé z Univerzity Jana Pavla II. v Krakově a Německo bylo zastoupeno mnichovskou univerzitou.

„Jubilejního desátého ročníku konference se zúčastnilo celkem sedmapadesát doktorandů a mladých historiků. Jedná se o menší počet než minulý rok, kdy s vystoupením na téma českých slovenských a československých dějin dvacátého století přijelo do Hradce Králové o šest účastníků více,“ informoval jeden z organizátorů akce Pavel Boštík, doktorand z Historického ústavu FF UHK. Konference se jako významní hosté zúčastnili také velvyslanec Slovenska v České republice

Peter Weiss a James Krapfl z McGill Univerzity Montreal, který se zabývá i československými dějinami.

Největší novinkou letošního ročníku byla podle organizátorů spolupráce s Muzeem východních Čech v Hradci Králové. Právě tam se v první den konference uskutečnil společenský večer spojený s komentovanou prohlídkou muzejních prostor. Tou hlavní náplní obou dnů však byla pestrá přehlídka odborných příspěvků o dějinách českých zemí. „Pro příští léta bychom chtěli udržet vysokou úroveň konference a opět přilákat na půdu Filozofické fakulty UHK velké množství tradičních i nových zájemců o historickou vědu,“ dodal magistr Boštík.

Filip Maňa v kostýmu fakultního maskota na dni otevřených dveří. Kostým byl vytvořen pro účely nového univerzitního videoklipu, který je ke zhlédnutí na Youtube kanálu UHK.

Sociologicky lze zkoumat i národní nápoj

Filip Maňa
student bakalářských oborů Sociologie obecná a empirická, Politologie
předseda Studentského sociologického klubu

Filozofická fakulta je místo, kde se setkává akademický svět s tím studentským. Aby učení nebylo jen „mučením“, studenti se na univerzitě cítili příjemně a nebyli v útrobách školních budov ztraceni, byl založen Studentský sociologický klub SH1UK. Vždyť právě sociologie pomáhá lidem zorientovat se v mnohdy složitém světě, kterým ten akademický pro „nováčky“ na univerzitní půdě jistě je.

A tak jsem i já postupně zjišťoval, že většina vyučujících „nekouše“ a že je přínosné spolupracovat s nimi i nad rámec všední výuky. Dostal jsem pozvánku do Studentského sociologického klubu a následně jsem se při střídání vedení stal i jeho předsedou. Pomáháme naší mateřské Katedře sociologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, která je počtem pracovníků malá, leč velká svým entuziasmem a množstvím pořádaných aktivit. Obdobně jako další obory na filozofické fakultě skýtá sociologie

nemalé perspektivy. Zapojovat se do všech činností však není pro každého. Některé z úkolů vyžadují odvalu a silného ducha, což mohu osobně potvrdit díky svému působení v pozici maskota fakulty.

Z těch běžnějších, avšak velmi zajímavých a přínosných počinů sociologického klubu bych rád vyzdvihl organizaci přednášky s Janem Weisserem, absolventem naší katedry. Je kupodivu, kolik toho už tento mladý muž s titulem bakaláře dokázal. S přítelem založili úspěšný projekt Fantasy league, který

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE ČESKÉ, SLOVENSKÉ A ČESKOSLOVENSKÉ DĚJINY 20. STOLETÍ X.

„Absolvent prodal svůj projekt Seznamu“

později prodali společnosti Seznam.cz. Získal cenné zkušenosti v zahraničí a posléze začal pracovat pro ČTK.

Při své přednášce mimo jiné upozornil na to, že bakalářské studium sociologie, ale i řady příbuzných oborů, umožňuje, aby se student zorientoval v dané problematice a dokázal se kvalifikovaně rozhodnout pro správný směr svého budoucího odborného směřování. Sdílené postřehy a osobní zkušenosti dodaly účastníkům přednášky inspiraci pro jejich další snažení.

Že se sociologie může týkat i zlatavého moku, o tom nás přesvědčili docent Ján Bunčák z hradecké katedry sociologie a Jaroslav Kraus, odborník na pivní mok a zároveň také podnikatel. Účastníci přednášky na fakultě

se následně za odměnu přesunuli do jednoho z hradeckých restauračních zařízení, aby zde pokračovali v debatách s experimentálně ověřovanou znalostí. Další zajímavou akcí byla přednáška Lukáše Matějčka, mladého cestovatele, který stopem dojel až do dalekého Íránu.

Ve spolupráci s katedrou sociologie se SH1UK zapojil do aktivit sjednaných s polskou firmou, která se zabývá problematikou zadluženosti obyvatel a pomocí skýtanou dlužníkům při splácení dluhů. Absolvovali jsme nejenom zajímavé přednášky, zjistili, jak funguje firma, zkusili si test finanční gramotnosti, ale měli jsme také příležitost diskutovat nad sociologickými poznatky v dané oblasti.

Rádi bychom podpořili myšlenku a na základě spolupráci katedry s danou firmou, jejíž centrum je ve Vratislavi, realizovali mezinárodní šetření na téma dluhy a zadluženosti očima vysokoškoláků.

V archeoparku je zaseto, Monoxyly zakotvily

Mgr. Vít Prousek
doktorand studijního oboru Archeologie

První paprsky světla dopadají na rákosové a drnové střechy pravěké vesnice areálu Archeoparku pravěku ve Věstarech. Na půdě, kde se už léta lopotí studenti a učitelé Univerzity Hradec Králové, v prostorách bývalého areálu Centra experimentální archeologie se skví v Čechách ojedinělý areál Archeoparku pravěku.

Místo, které propojuje budovu s nejmodernější pravěkou expozicí a archeologický park, tedy pravěkou vesnicí doplněnou stanovišti experimentální archeologie, jež problematiku nejen popíše, ale také názorně ukáže. Co si dnešní člověk myslí o životě v pravěku? A z druhé strany, jak je student filozofické fakulty připraven naši archeologii prezentovat? Umíme ještě vzít do ruky kamennou sekeru a pokácet strom?

Další základní otázky pokládají návštěvníci Archeoparku nejen studentům archeologie či studijního oboru Prezentace a ochrany kulturního

dědictví z Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Úskalí odpovědi potom tkví také ve skutečnosti, že se zde setkáváme s úplnou škálou společnosti od předškolních dětí až po seniory. Archeopark je prostě pro každého.

Uplynulý rok byl ve znamení spokojeného návštěvníka. Přibyly nejen mnohé artefakty, ale také zábavné programy a dokonce celé výstavy. V únoru jsme otevřeli pavilon s monoxyly, tedy dlabanými čluny z jednoho kusu kmene stromu, na kterých se v roce 1995 a 1998 pod taktovkou Radomíra Tichého, dnešního vedoucího Katedry

V archeoparku se při Dnech živé archeologie odehrávají lité bitvy

archeologie Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, děly věci.

Posádka v prosolených trikách nejprve pokořila Egejské moře při Expedici Monoxylon I. Když už to jednou vyšlo, pokusili své štěstí podruhé a v obměněné sestavě obepluli klíčové části Středozemního moře, nalodili se u Říma a podél pobřeží postupně dorazili do Lisabonu. Moderní bannery dnes dokumentují jejich dobrodružství stejně tak, jako důstojně zakotvené monoxyly (včetně části řeckého pobřeží). To vše přímo v areálu pravěké vesnice kousek za Hradcem Králové.

Ani expoziční budova však nezůstala pozadu. Kromě již dobře známých pater Podsvětí, Světa a Nebe pravěkých lidí, dětské dílny a projekčního sálu přibyla v prvním patře nová výstava s názvem Evoluce člověka. Také programy školních skupin se setkaly s inovacemi. Nově tu mohou potenciální odborníci na doby dávno minulé potkat pravěké lovce a sběrače lovcí mamuty

a používající pazourkových nástrojů, ale také zemědělce, kteří si po sklizni a umletí mouky vychutnávají plody své práce v podobě křupavých obilných placek, i mladé archeology dokumentující tajemný hrob. Archeoparkem čas od času zní i tóny pravěkých hudebních nástrojů za doprovodu zpěvu šamanů.

Každý měsíc jsou zde pořádány Dny živé archeologie zaměřené na jednotlivá období pravěku, několikrát do roka se mohou děti „vyřádit“ při dílnách. Zda se k našim branám v nadcházejícím období blíží lovci a sběrači, první zemědělci, zpracovatelé kovů, Keltové, Germáni či Římané, králové či zebřáci, jestli přichází v míru, jsou na válečné stezce, anebo jdou za obchodem, lze zjistit na www.archeoparkvestary.cz.

Prezentační vlak Archeoparku je teprve příjemně rozjetý a hradečtí archeologové si přejí, aby plynule pokračoval do dalších stanic a zdolával výzvy, které studenti a akademičtí pracovníci dosud znali pouze ze zahraničí.

Z referencí studentů FF UHK na praxi v Archeoparku pravěku ve Věstarech:

„Jedním z hlavních kritérií pro výběr studia archeologie byla možnost získání praktické zkušenosti v Archeoparku pravěku ve Věstarech. Vyzkoušely jsme si různé experimentální činnosti, které využijeme dále při studiu. Díky vystaveným replikám jsme získaly představu o tom, jak jednotlivé artefakty ve

skutečnosti vypadaly. Venkovní areál pak poskytuje jedinečnou možnost nahlédnout do života pravěkých obyvatel. Zároveň jsme poprvé zjistily, jaké je to cítitnout se se svými znalostmi před veřejností.“

Denisa, Lenka, Kateřina – studentky
2. ročníku Archeologie FF UHK

Školáci navštívili královskou kancelář FF UHK

Mgr. Martina Bolom-Kotari, Ph.D.
Katedra pomocných věd historických a archivnictví FF UHK

Katedru pomocných věd historických a archivnictví (KPVHA) na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové navštívili v lednu žáci druhé třídy hradecké ZŠ Úprkova.

Malí poutníci s paní učitelkou Jitkou Weinfurterovou a několika maminkami, kteří neznali cíl svého večerního dobrodružství, se náhle ocitli v potměšilé královské kanceláři. Zde na ně čekali královna Kunhuta, kancléřka Anežka a písař Tomeš (doktorka Martina Bolom-Kotari z KPVHA a doktor Sixtus Bolom-Kotari z Historického ústavu Akademie věd ČR).

Překvapené děti nahlédly do činnosti kanceláře, královna jim ukázala pečeti králů a královen, vysvětlila výrobu a přípravu pergamenu. Pod písařovým bdělým dozorem si i s paní učitelkou vyzkoušely psaní brkem do připravených písanek. Nadšení adepti na přijetí do písařské dílny porozuměli, že se starými písmy to není až taková legrace. Velkou atrakcí pro malé návštěvníky představovala příprava vosku a pečetení za pečlivého vedení paní kancléřky. Když královna po hodině a půl audienci ukončila

Školáci vyplnili husím brkem písanku a opatřili listiny pečeti

a rozdala hostům drobné upomínkové předměty FF UHK, nechtělo se mnohým z nich vůbec odcházet. A to je dobře. Za pár let už aspoň někteří nemusí být jen návštěvníky, ale mohou se stát studenty katedry i fakulty a poznat další taje naší historie.

Školáci napjatě poslouchali královnu Kunhutu

Hradecká „filda“ si získala přízeň zahraničních studentů ze všech koutů světa

Mgr. Lenka Kašparová
Děkanát FF UHK

Na chodbách Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové už dávno není slyšet pouze češtinu. Naopak, rok od roku sem přijíždí více studentů z partnerských univerzit nejen evropských, ale i latinskoamerických a afrických. V akademickém roce 2014/2015 jich bylo čtyřiatřicet. Jen na zimní semestr následujícího roku se jich na zdejší fakultu chystají více než čtyři desítky.

Jejich řady navíc rozšíří ti cizinci, kteří se rozhodli na půdě hradecké „fildy“ studovat kompletní studijní program v anglickém jazyce. Nově fakulta nabízí i studium Filozofie na doktorském stupni v angličtině.

Studenti žili bohatým kulturním životem. Kromě akcí, které pro ně přichystali čeští studenti zapojení do takzvaného buddy systemu, se na podzim účastnili mezinárodní Noci vědců na Univerzitě Hradec Králové nebo Setkání národů, které pořádá Integrační centrum pro cizince při Diecézní charitě. Při těchto společenských událostech servírovali návštěvníkům vlastnoručně připravené národní pokrmy a představili svou kulturu. Na své kuchařské umění slyšeli samou chválu.

Letní semestr měli jejich kolegové zpestřený o aktivní účast na hradeckém Majálesu. Ochutnávky mezinárodní kuchyně se opět osvědčily. Od

Zahraniční studenti zazářili s ochutnávkami svých národních pokrmů na hradeckém Majálesu 2015

ghanských rýžových koulí s masovou omáčkou, mexického masa vařeného v pivu nebo lotyšské chlebové pochoutky se nemohl odtrhnout ani známý herec Jiří Mádl.

Studenti překvapovali také své vyučující, a to čím dál lepší češtinou. Ně-

Skupinový snímek zahraničních studentů z letního semestru 2015 Foto: Ivana Lukavská

kteří z nich chtějí na hradecké „fildě“ začít studovat studijní obory v angličtině, ovšem například Mexičanka Elena si po roce stráveném v Hradci troufá i na studium v českém jazyce.

V akademickém roce 2015/2016 se na půdu hradecké „fildy“ poprvé přijedou vzdělávat zástupci Nigérie, Keni, Tchaj-wanu nebo třeba Kapverdských

ostrovů. Spolu se samoplátcí, kteří se mohou kromě magisterského studijního oboru Central European Studies a doktorských Latin American Studies, African Studies hlásit i na čerstvě akreditovanou doktorskou Philosophy, vybudují na fakultě pestrou mezinárodní komunitu, která obohatí svými znalostmi české studenty.

Anastasia, Lotyšsko, studentka historie:

„Velmi oceňuji, že nás jeden z vyučujících, doktor Paleček z Katedry filozofie a společenských věd FF UHK, vzal na výlet na Kuks. Bylo to velké zpestření zdejší výuky.“

Edre, Norsko, student filozofie:

„Umožnit nám účast na Majálesu byl skvělý nápad. Bylo skvělé setkat se s tolika lidmi.“

Velmi jsem si pobyt v České republice, jedné z nejkrásnějších zemí Evropy, užil.“

Valerie, Mexiko, studentka politologie:

„Hradec Králové je skvělým místem na bydlení i studium. Univerzita je úžasná a nabízí kurzy velmi dobrých odborníků. Velmi jsem si pobyt zde užila, byla to pro mě výborná životní zkušenost. Jsem vděčná, že jsem tu mohla být.“

Latinskoamerickou kuchyni si na Majálesu nenechal ujít ani známý herec Jiří Mádl.

Středoškoláci si pořídili svůj první vysokoškolský (FFree) index

Mgr. Lenka Kašparová
Děkanát FF UHK

Desítky přednášek, víkendové Dny živé archeologie v Archeoparku pravěku ve Věstarech, mezinárodní konference, mimořádné semináře s předními českými odborníky, křest nové publikace i zábavné akce pro veřejnost. Všechny tyto události mohli navštěvovat uchazeči o studium na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové v uplynulém akademickém roce v rámci nového projektu FFree index.

Aspiranti na roli studentů hradecké „fildy“ mohli prostřednictvím účasti na vybraných akcích obohacovat své znalosti, seznámit se důvěrněji s akademickým prostředím, poznat zástupce jednotlivých kateder, ale také sbírat cenné body, pomyslné kredity, do svého prvního vysokoškolského indexu, které jim byly připsány k dobru u přijímacího řízení.

Do aplikace se zaregistrovalo celkem

180 studentů, kteří tak mohli díky kalendáři akcí pohodlně sledovat dění na fakultě. Příhlášku si následně podalo 120 z nich. Téměř sedm desítek studentů pak aktivně navštěvovalo nabízené akce a pilně sbíralo body.

Více o projektu pro uchazeče o studium, který bude pokračovat i v příštím akademickém roce 2015/2016, naleznete po registraci na: portal.ff.uhk.cz/uchazec/

Z pera našich akademiků – najdete v e-shopu FF UHK

Objednávejte na: eshop.uhk.cz

Ozvěny

newsletter Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Redakční rada...

Mgr. Karel Kouba, Ph.D., M.A.; Mgr. et Mgr. Lenka Kašparová

Fotografie...

Archiv studentů a pracovníků FF UHK

Grafická koncepce...

Pavel Týbl

Tisk...

ASTRON studio CZ, a.s.

Chcete, aby Vám byla elektronicky zasílána budoucí čísla Ozvěň FF UHK?

Napište, prosím, na e-mail absolvent.ff@uhk.cz.

Facebook: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové

Twitter: @FF_UHK

Youtube: Filozofická fakulta UHK